

ÕPILASE NÕUSTAMINE JA ÕPIABI KORD

KADRINA KESKKOOLIS

I ÜLDOSA

Kadrina Keskkooli õpilaste nõustamine ja õpiabi kord on Kadrina keskkooli õppekava osa, mida rakendatakse hariduslike erivajadustega õpilastele võimetekohase arengu tagamiseks ja eluks vajalike pädevuste omandamiseks. Õpilaste nõustamine ja õpiabi on moodustab ühtse tugisüsteemi. ([Kadrina KK õppekava üldosa ning ainekavad](#))

Õpilaste toetamisel õppeprotsessis on koolil pikaajalised praktilised kogemused ja kujunenud välja toimiv süsteem.

Tegevuse aluseks õpilaste toetamisel õppeprotsessis on vabariigis kehtivad seadused, määrused ja koolis kehtivad dokumendid.

Eesmärk on toetada õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest sh andekad ja võimaldada tal saavutada riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas [PGS § 46 lg(1)] .(Põhikooli-ja gümnaasiumi seadus)

Kooli tugisüsteem on kõikidele Kadrina keskkooli õpilastele toetamiseks nende õppeprotsessis osalemist. Täiendavat abi ja tuge vajavad sihtrühmad on :

- Andekad,
- Õpiraskustega,
- Käitumisprobleemidega,
- Tervisehäiretega,
- Muukeelsed,
- Pikemaajaliselt õppes eemalviibinud õpilased

Tugisüsteemi ülesanne on püüda ennetada õpi- ja käitumisprobleeme ja võimalikult varakult välja selgitada, millist tuge õpilane vajab ning tugiteenuse kohene rakendamine.

Tugisüsteem töötab õpilast nõustava ja toetava võrgustikutöö põhimõttel, mida koordineerib direktori poolt määratud HEV õpilaste õppe koordineerija. Koordinaatori ülesandeks on HEV õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel. Tugisüsteemis osalevad direktor, aineõpetajad, klassijuhatajad, õppealajuhatajad, koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, õpilaskodu kasvatajad, kooli meditsiinitöötaja, raamatukoguhoidja, huvijuht. Tugiisikud lähtuvad võrgustikutöös oma ametijuhendist.

II TUGIMEETMETE SÜSTEEM õpilasele on kolmetasandiline, kus iga eelnev tasand loob pinnase järgneva tõhusamaks toimimiseks.

1. tasand - märkamine ja esialgne toetamine on kõiki õpilasi hõlmav koolipoolne tegevus ning abi koolis (aineõpetaja/klassiõpetaja vestlus, ainekonsultatsioonid, arenguestlus, õpetajatevaheline kontakt, koostöö koduga, pikapäevarühm, huviringid, õpilaskodu).

2. tasand - koolipoolsete täiendavate toetuste rakendamine (õpiabi, keeleabi, õpiraskustega õpilaste klass, võrgustiku ümarlaud koos tugispetsialistidega, meditsiiniline nõustamine, sotsiaalpedagoogiline nõustamine, psühholoogiline nõustamine, individuaalse õppekava rakendamine, koduõpe).

3. tasand - kooliväliste tugisüsteemide kaasamine, juhul kui koolipoolne nõustamine ja õpiabi ei too soovitud tulemit, siis kaastakse protsessi koolivälised tugistruktuurid (KOV lastekaitse spetsialist, õpilase perearst, psühhiaater, Rajaleidja keskus, nõustamiskomisjon, noorsoopolitsei, alaealiste komisjon).

III KADRINA KESKKOOLIS RAKENDATAVAD TUGIMEETMED:

- 1) kooliks ettevalmistusklass;
- 2) andekate õpilaste toetamine;
- 3) õpilaste arenguestlused;
- 4) ainealased konsultatsioonid ja individuaalne õppeaeg;
- 5) õpiraskustega õpilaste klass;
- 6) õpiabirühmades tegevuse rakendamine;
- 7) koduõpe;
- 8) individuaalse õppekava järgi õpetamine;
- 9) pikapäevarühm;
- 10) õpilaskodu;

- 11) sotsiaalpedagoogi nõustamine;
- 12) psühholoogi nõustamine;
- 13) meditsiiniline abi;
- 14) raamatukogu tegevus;
- 15) karjäärinõustamine.

1) Kooliks ettevalmistusklass

- (1) Kadrina Keskkoolis töötab koolieelikute ettevalmistusklass, mis on mõeldud piirkonna kodustele lastele.
- (2) Eelkooli programm on koostatud alushariduse põhimõtteid arvestades ja tagab sujuva sisseelamise kooliellu, andes positiivse õpikogemuse ning kollektiivis tegutsemise oskuse.
- (3) Eelkool annab õpetajatele võimaluse välja selgitada HEV lapsed koduste koolieelikute hulgast .
- (4) Õppetöö toimub 1 kord nädalas vastavalt ettevalmistusklassi tunniplaanile, kus õpitakse kuulama, vaatlema, jutustama, lugema, kirjutama, võrdlema, arvutama ja käelist tegevust.
- (5) Koolivaheaegadel ja riiklikel pühadel õppetööd ei toimu.

2) Andekate õpilaste toetamine.

- (1) Andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ühes või mitmes õppeaines.
- (2) Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse väga heade tulemuste saavutamisest maakondlikel, üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel.
- (3) Töös andeka õpilasega korrastab õpetaja regulaarselt õppekavas määratletud tegevusi nii, et andekad õpilased saaksid töötada tempos ja tasemel, mis vastab nende võimetele, julgustavad õpilasi silma paistma, olema loovad, tootlikud ja juhtivad.
- (4) Andekale õpilasele võib tema arengu toetamiseks rakendada individuaalset õppekava ning täiendavat juhendamist aineõpetaja poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.
- (5) Andekate õpilaste toetamiseks on koolis õppetöö korraldatud homogeensetes gruppides (süvaklassid), kus sarnaste vajadustega õpilased on ühes õpperühmas, kus on lihtsam organiseerida nende tarvidustele vastavat õpet ja rakendada vaba-ja valikainete õpetamist.
- (6) I kooliastmes toimub õppetöö heterogeensetes klassides, kus õpetaja diferentseerib õpetuse taset lähtuvalt õpilase eripärast. Kasutusel 3 põhilist taktikat: teadmiste ja

oskuste järgi diferentseeritud ülesanded; üld- ja erivõimetele kohandatud ülesanded ja õpioskustele kohandatud ülesanded.

- (7) Andekad õpilast innustab aineõpetaja osalema olümpiaadidel, ainevõistlustel, Tartu Ülikooli teaduskoolis, ainealastes huviringides, projektitöodes („Tere kevad“, e-Twinningu projekt, Comenius), huvikoolis.

3) Arenguestlused õpilastega

- (1) Arenguestlused õpilase ja lapsevanematega toimuvad jooksvalt läbi õppeaasta mõlemale poolele sobival ajal .
- (2) Arenguestlused fikseeritakse klassipäevikus eraldi leheküljel
- (3) Arenguestluste küsimustik on kooliastmeti Kadrina Keskkooli klassijuhataja käsiraamatus

4) Ainealased konsultatsioonid ja individuaalne õpiabi

- (1) Ainealaste konsultatsioonide ja järeleaitamise graafik on igale klassile koostatud vastava aineõpetaja poolt, mis on e-päevikus õpilase tunniplaanis.
- (2) Järelevastamise kord on sätestatud kooli hindamisjuhendis. ([Kadrina KK põhikooli hindamisjuhend](#))
- (3) Individuaalse õpiabi tundide eesmärgiks on ajutiste õpiraskustega (üldjuhul puudulik trimestrihinne) õpilaste õppetöös järeleaitamine õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks. Tundide ajad on õpilase tunniplaanis e-päevikus.
- (4) Kui õpilase individuaalne juhendamine ei ole andnud tulemusi, siis saab õpilase toetamiseks järgmisena rakendada IÕK kooli otsusel, mille vajalikkuse toob välja vastava aine õpetaja

5) Õpiraskustega õpilaste klass

- (1) Õpiraskustega õpilaste klassid on 1-9.klassini.
- (2) Õpiraskused on ajutalitluse või aju struktuuri neurobioloogilised hälbep, mis seostuvad inimese taju, mälu, mõtlemise või kõnega ja mis avalduvad inimese suulise ja kirjaliku kõne, arutlus-, ja meenusoskuste, teabe struktureerimise ja arvutamisoskuse valdkonnas.
- (3) Õpiraskustega õpilaste klassides õpivad õpilased, kellel on segatüüpi spetsiifilised häired, pervasiivsed arenguhäired , hüperkineetilised häired, käitumis-, tundeelu- ja suhtlemishäired ning bipolaarsed meeleoluhäired.

- (4) Põhirõhk õpilase arendamisel on individuaalsuse toetamine ja tugevuste arendamine.
- (5) Õpiraskustega õpilaste klassi võetakse õpilane vastu vanema avalduse alusel ja nõustamiskomisjoni otsusega.
- (6) Õppetöö toimub vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale.
- (7) Õpilaste erisustest lähtuvalt rakendatakse õpiabi tunde, mis võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.
- (8) Kui õpilasele on rakendatud kõik tugisüsteemi meetmed toetamiseks tema liikumist klassist klassi, kuid vaatamata sellele tekib mahajäämus õppetöös, siis suunatakse õpilane nõustamiskomisjoni direktori käskkirjaga sobiva õppekava leidmiseks.
- (9) Õpilasele ja tema vanemale või seaduslikule esindajale, kellele nõustamiskomisjon on soovitanud lihtsustatud õppekava, teeb kool ettepaneku asuda õppima kooli, kus toimub õppetöö LÕK-i järgi.
- (10) Täiendavat õppetööd õppeaasta lõpus rakendatakse ainult erijuhtudel (kui õpilane on üle poole õppetöö ajast puudunud koolist) kooli õppenõukogu otsusega.

6) Õpiabi tunnid

- (1) Õpiabitundide eesmärk on toetada põhikooli 1.-9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid tulemusi. Tunnid on abiks samuti ajutiste õpiraskustega õpilastele õppetöös järeleaitamiseks.
- (2) Õpiabi rühma õpetaja toetab õpetamist tundides, aitab kujuneda õpilasel isiksuseks, kes tuleb toime õppimise ja tööga ning tutvustab oma töö võtteid lapsevanematele.
- (3) Õppesisu on suunatud õpilase psüühiliste protsesside arendamisele ja erinevate ülesannete täitmise õpetamisele.
- (4) Õpiabi tund on õpilaste taju, mälu, kõne, mõtlemise, iseseisvuse, enesekontrolli ja õpioskuste arendamine ja kujundamine spetsiaalsete võtete ning ainealase materjali kaudu.
- (5) Erimetoodilisi võtteid kasutades kujundame lugemis- ja tekstiloomeoskust, lugemistehnika omandamist, teadlikku lugemist ja tekstide analüüsimist ning õigekirja- ja enesekontrollioskusi. Arvutamisvilumusi kujundame asju tehes, seejärel juba teades ja lõpuks neist aru saades.
- (6) Õpiabirühmas lähtume õpilase individuaalsusest, määrame taseme, millest alustada, arendame õpilasi tegevuses, õpetame reeglitest kinni pidama, liigume edasi järk-järgult:

ese-mudel-pilt, joonis-sõna-mõiste, arendame rütmitaju ja mootorikat. Arutleme ja analüüsime tulemusi.

7) Koduõppe korraldus

- (1) Koduõpet tervislikel põhjustel rakendatakse õpilasele, kellel on raske funktsioonihäire, haigus või puue või kelle tervislik seisund võib selle põhjustada ning kelle õppetöö läbiviimiseks erivajadustest tulenevalt puuduvad koolis võimalused ja tingimused. (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus)
- (2) Õpilasele rakendatakse kombineeritud koduõpet, kus õpilase õppetöö toimub kooli ruumides ning temale rakendatakse põhiainetes vähemalt 8 tundi individuaalset õppimist õpetajaga ning ülejäänud aja viibib õpilane koos klassiga ühistundides, kui tervislik seisund seda võimaldab.
- (3) Koduõpet tervislikel põhjustel rakendab kool vanema taotlusel ja nõustamiskomisjoni soovitusel.

8) Individuaalse õppekava rakendamine

- (1) IÕK määratakse üldjuhul õpilasele tema edasi aitamiseks toetamiseks või temale jõukohase õppekava nõuete täitmiseks juhul, kui õppetööd toetavad tugisüsteemi osad ei ole eelneval õppeperioodil taganud vähemalt rahuldavaid õppetöö tulemusi.
- (2) Kui õppeaja, õppe sisu, õppeprotsessi, õppekeskkonna või taotletavate õpitulemuste muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (IÕK).
- (3) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses, hindamises vähendamata õpitulemust.
- (4) Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada individuaalset õppekava, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus.
- (5) Kui individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus või kooli õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada ainult nõustamiskomisjoni soovitusel. (Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus)
- (6) Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul vanem ning vajaduse kohaselt õpetajaid ja tugispetsialiste.

- (7) IÕK koostamise aluseks on kooli õppekava ja hindamisjuhend (Kadrina Keskkooli õppekava üldosa ning ainekavad) (Kadrina Keskkooli põhikooli hindamisjuhend).
- (8) IÕK rakendamise otsuse alusel koostab aineõpetaja õpilasele IÕK ja selle alusel õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele riiklikest vahenditest. Õpetamine toimub üldtööaja sees.
- (9) IÕK koostab aineõpetaja lähtuvalt klassi ainekavast. Individuaalne õppekava esitatakse õpetaja töökavas, tuues ära antud õpilasele kehtivad erisused
- (10) Individuaalse õppekava rakendamise perioodi lõpul hinnatakse individuaalse õppekava rakendamise tulemuslikkust ning tehakse otsus rakendamise jätkamise või lõpetamise kohta. Vajadusel soovitatakse õpilase arengu toetamiseks täiendavaid uuringuid, pöördumist eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole.
- (11) Individuaalse õppekava rakendamine fikseeritakse e-päevikus, õpilase arenguloos ning õpilasraamatus.
- (12) IÕK vormistamiseks on koolil oma vorm. (IÕK vorm)

9) Pikapäevarühm

- (1) Pikapäevarühma võetakse 1-4.klassi õpilane lapsevanema avalduse alusel
- (2) Pikapäevarühm võimaldab tuge ja järelevalvet õppetööst vaba aja sisustamisel bussiga sõitvatele õpilastele ning pakub pedagoogilist juhendamist ja suunamist õpiülesannete täitmisel.
- (3) Pikapäevarühma töös saab osaleda õpilane, kellel on õpiraskused ja vajab tuge koduste õpiülesannete täitmiseks lapsevanema avalduse alusel
- (4) Pikapäevarühmad töötavad 12.25-15.30 vastavalt graafikule ja päevakavale, mis on e-päevikus.
- (5) Pikapäevarühma õpilased võivad rühmast lahkuda õpetaja loal ja eelneval kokkuleppel lapsevanemaga.
- (6) Pikapäevarühma töö ja tegevus on e-päevikus.

10) Õpilaskodu

- (1) Õpilaskodu eesmärgiks on majanduslikult ja sotsiaalselt vähemkindlustatud peredest pärit õpilastele normaalsete õpi- ja elamistingimuste loomine
- (2) Õpilaskodus loob kool õpilasele soodsad tingimused sotsiaalsete oskuste arendamiseks, õppimiseks, enesearendamiseks, suhtlemiseks, huvitegevuseks, vaba aja sisustamiseks ning puhkamiseks arvestades õpilaste individuaalseid vajadusi

- (3) Õpilaskodus kehtib kodukord ja päevakava. (Kadrina KK õpilaskodu kodukord)
- (4) Kadrina Keskkooli õpilaskodu on võimalik kasutada kõigil Kadrina koolis õppivatel õpilastel, vastavalt vajadustele ja võimalustele.
- (5) Eelkõige on mõeldud õpilaskodu Kadrina valla erivajadustega õpilastele ja on antud võimalus ka naabervaldade õpilastele.
- (6) Õpilaskodus on õpilastel võimalik elada esmaspäevast- reedeni, nädalavahetused ja koolivaheajad veedab laps kodus.

11) Sotsiaalpedagoogi nõustamine

- (1) Kooli sotsiaalpedagoogi töö eesmärgiks on koolis esilekerkivate sotsiaalsete probleemide ennetamine ja lahendamine pedagoogiliste meetoditega. Sotsiaalpedagoog on õpilase sotsialiseerimisprotsessi toetaja.
- (2) Otsesed töövaldkonnad on: koolikohustuse täitmise jälgimine; õpi-, käitumis- ja kohanemiskustega laste ja nende lähikeskkonnaga tegelemine; koolivägivallajuhtumite lahendamine; laste, vanemate ja õpetajate nõustamine; kuriteoennetus ning koostöö lastekaitse-, sotsiaalhoolekande- ja korraaitesüsteemidega.
- (3) Töös kasutatavad meetodid on: individuaalnõustamine, rühmatöö, võrgustikutöö.
- (4) Sotsiaalpedagoog töötab igal koolipäeval.
- (5) Sotsiaalpedagoog koordineerib võrgustikutööd, mis on vajalik õpilase toetamiseks ja abistamiseks nii koolis kui väljaspool kooli .

12) Psühholoogi nõustamine

- (1) Koolipsühholoog tegeleb õpilaste koolis edasijõudmise toetamisega, lastevanemate nõustamise ja konsulteerimisega ning õpetajate abistamisega laste koolis edasijõudmiseks
- (2) Koolipsühholoog nõustab õpilasi individuaalselt, grupiviisiliselt klassides, õpilasi koos perega, õpilasi koos klassijuhataja või aineõpetajaga.
- (3) Koolipsühholoog nõustab lapsevanemaid ja vajadusel õpetajaid, selgitades neile lapse õppimist ja käitumist mõjutavaid tegureid ning abistades uute kasvatusvõtete ja lahenduste leidmisel lapse normaalse isiksusliku arengu toetamisel ning oma igapäevaelu ja kohustustega toimetulemisel.
- (4) Koolipsühholoogil on õigus viibida õppetundides kas õppealajuhataja korraldusel, aineõpetaja või lapsevanema ettepanekul konkreetse õpilase vaatlemiseks, et anda hinnang õpilase individuaalsetele iseärasustele ning õpitegevusega toimetulemisele. Üldjuhul informeerib psühholoog sellest aineõpetajat ette.

- (5) Vajadusel viib koolipsühholoog läbi teste õpilase vaimsete võimete hindamiseks ja edasiste sammude planeerimiseks.
- (6) Üldjuhul tuleb õpilane psühholoogi juurde lapsevanema või õpetaja soovitusel, kuid kindlasti lapsevanema teadmisel ning kuni 6. klassi õpilase õpiraskuste puhul koos lapsevanema(te)ga.
- (7) Psühholoog tegeleb karjäärinõustamisega vastavalt kooli õppekavas sätestatule.

13) Meditsiiniline nõustamine ja abi

- (1) Koolis osutab meditsiinilist abi kooli medõde igal koolipäeval 8.30-16.30.
- (2) Peamisteks ülesanneteks on õpilaste tervise edendamine ja haiguste ennetus, ta osaleb õpilase arengut soodustava keskkonna loomises ja õpilase tervisekasvatuse protsessides koolis, teeb ennetustööd, abistades õpilast nii füüsiliste kui vaimsete probleemide ennetamisel.
- (3) Teeb koostööd Kadrina Tervisekeskuse perearstidega.
- (4) Meditsiiniline nõustamine aitab õpilasel kujuneda vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

14) Raamatukogu tegevus

- (1) Raamatukogu on avatud igal koolipäeval 8.00-16.30.
- (2) Raamatukogu omab üldarendavat ja õppeainete omandamist toetavat rolli.
- (3) Raamatukogu paneb aluse õpilase infokasutusoskuste omandamisele.
- (4) Raamatukoguhoidja tegeleb andekate õpilastega, kus tegevuse pearõhk on otsitava teabe määratlemisel ja selle käsitlemise oskusel. Õpilane õpib hankima vajalikku teavet teatmeteostest, internetist ja muudest infoallikatest.
- (5) Raamatukoguhoidja juhendab õpilasi, kes osalevad TÜ Teaduskooli õpioskuste olümpiaadil.

15) Karjääri nõustamise korraldus

- (1) Kutsesuunitlustöö eesmärgiks on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust.
- (2) Karjääriteenuseid koolis korraldab kooli juhtkond koostöös kooli karjäärikoordinaatoriga.

- (3) Karjääri nõustamise eesmärgil toimuvad koolis: õpilaste arenguestlused, karjäärinõustamine ja vastava testimise läbiviimise korraldamine, ettevõtete külastamine, 9. klasside kohtumine õppealajuhatajaga, 9. klasside õpilaste kohtumine keskkooli õppesuundade juhtide ja õpilastega, lahtiste uste päevad, õpetajate päev, töövarjupäev, kõikidele õpilastele kohtumised vilistlastega ja erinevate elukutsete esindajatega.

16) Huvitegevus

- (1) Huvitegevuse eesmärgiks on välja selgitada kõrgendatud võimete ja huvidega õpilased ning võimaldada neil tegeleda huvialadega vabal ajal.
- (2) Ainerigid toetavad koolis õppeprotsessi ja ennetavad õpilaste õpi-ja käitumisprobleeme ning aitavad andekatel õpilastel tegeleda süvendatult huvipakkuva ainevaldkonnaga.
- (3) Ainealaste ringitundide maht ja tegevuse ajakava lepatakse kokku juhendajatega septembrikuu jooksul, ringide töö algab oktoobris.
- (4) Koolis toimuva huvitegevuse info ja ringide töötamise graafikud on kooli e-päevikus.